

Göteborgs Stad

Social resursförvaltning

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2015-09-07
Diarienummer 0366/15

Social utveckling/Kunskapskällar´n

Ann Karlsson
Telefon 0739-83 14 64
E-post: ann.karlsson@socialresurs.goteborg.se

Svar till stadsledningskontoret avseende förfrågan om uppdrag att ta fram en plan för arbetet mot tungt narkotikamissbruk

Förslag till beslut

Social resursnämnd beslutar:

- att anta förvaltningens svar på förfrågan om uppdrag, samt
- att översända detta tjänsteutlåtande till stadsledningskontoret.

Sammanfattning

Social resursförvaltning har fått förfrågan från stadsledningskontoret om att ta fram en plan för stadens arbete mot tungt narkotikamissbruk. Förvaltningen föreslår i föreliggande tjänsteutlåtande att utvidga uppdraget till att omfatta stadens arbete mot etablerat missbruk och beroende av alkohol, narkotika, läkemedel, dopningsmedel eller andra liknande medel som varaktigt och påtagligt påverkar människors liv och vardag. Planen kommer att innefatta brukarinflytande och brukarmedverkan, barn- och föräldraperspektivet, anhörigperspektivet, en fungerande vårdkedja, stadens myndighetsutövning och utförare inom missbruksområdet samt samverkan med andra huvudmän och med civilsamhället.

Social resursförvaltning har tagit fram ett förslag på hur genomförandet av uppdraget kan ske. I förslaget beskrivs aktiviteter för genomförandet utifrån tre etapper – förberedelser, genomförande samt avslut och resultat. Uppdraget bedöms kunna slutföras och behandlas i Social resursnämnd under hösten 2016.

Social resursförvaltning

Michael Ivarson
Förvaltningsdirektör

Bilaga

Ärendet

Social resursförvaltning har 2015-06-10 fått förfrågan från stadsledningskontoret om att ta fram en plan för stadens arbete mot tungt narkotikamissbruk. Förvaltningen har ombetts återkomma med förslag på hur uppdraget kan genomföras.

Bakgrund

I yrkande till kommunstyrelsen från S, MP och V har behovet av en plan på strategisk nivå som förtydligar stadens arbete mot tungt narkotikamissbruk lyfts fram. Planen ska belysa behov, stärka likabehandling och klargöra ansvaret för individuella insatser i förhållande till hälso- och sjukvård och socialtjänst. Framtida utmaningar och förändrade behov inom missbruksområdet innebär att nya metoder och arbetssätt behöver implementeras. En restriktiv narkotikapolitik bör fortsatt vara vägledande för stadens arbete mot tungt narkotikamissbruk.

Stadsledningskontoret fick vid kommunstyrelsens sammanträde 2014-11-19 i uppdrag att ta fram en plan på strategisk nivå för arbetet mot tungt narkotikamissbruk. Stadsdirektören har vänt sig till Social resursförvaltning för att genomföra uppdraget.

Samverkan med personalorganisationerna

Samverkan sker i FSG 2015-09-15.

Samverkan inom kommunen och med andra aktörer

Representanter från stadsledningskontoret och Social resursförvaltning har träffats för tolkning och genomgång av uppdraget. Kontakt har etablerats med Brukarrådet för missbruksfrågor i Västra Götaland för samarbete och representation i arbetsgruppen. Samverkan med stadsdelarna kommer att ske under oktober månad.

Förvaltningens överväganden

Uppdraget

Förvaltningen föreslår att uppdraget utvidgas till att ta fram en *plan för stadens arbete mot etablerat missbruk och beroende som varaktigt och påtagligt påverkar människors liv och vardag*. Planen omfattar kommunens verksamheter och skall tydliggöra ansvarsområden inom staden och i relation till hälso- och sjukvårdens beroendevård. Planen synkroniseras med insatser inom missbruks- och beroendevården som syftar till att ge stöd, vård och behandling åt människor som genom sin användning av alkohol, narkotika, läkemedel, dopningsmedel eller andra liknande medel riskerar att allvarligt skada sin hälsa eller sociala situation. Förändringen innebär en förskjutning mot den situation de befinner sig i, istället för vilken substans som missbrukas eller har orsakat ett beroende. När det gäller riskbruk föreslås att detta område inte ingår i denna plan utan inkluderas i revideringen av stadens handlingsplan för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksområdet.

Lagstiftning och styrdokument är viktiga utgångspunkter för den plan som ska tas fram för staden. Gällande lagstiftning för missbruks- och beroendevården (SoL och HSL) reglerar endast ansvar för olika målgrupper och insatser på en övergripande nivå, vilket innebär att det finns ett betydande tolkningsutrymme för huvudmännen. Otydligt ansvar drabbar i förlängningen människor i form av bristande tillgänglighet och samordning. Den stadsövergripande planen ska stödja stadsdelarnas arbete mot etablerat missbruk och beroende genom att ange stadens samlade inriktning för området, tydliggöra ansvarsområden samt bidra till helhetssyn och likabehandling.

Styrdokument med relevans för planen är FN:s konvention för barns rättigheter, regeringens strategi och åtgärdsprogram för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken (ANDT), de nya nationella riktlinjerna för vård och stöd vid missbruk och beroende och styrdokument för Göteborgs stad som ”Alkohol- och drogpolitisk strategi (2001)”, ”Handlingsplan för alkohol-, narkotika, dopnings- och tobaksområdet (ANDT) 2012-2015” samt kommunfullmäktiges budget.

En harmonisering bör ske med gängse synsätt, språkbruk, terminologi och praxis. Missbruk och beroende är begrepp som används i nationella styrdokument och är väl inarbetade inom alkohol- och narkotikavården. Missbruksvården i Göteborgs stad är idag organiserad och utformad för att möta människor med problem relaterade till missbruk av alkohol, narkotika, läkemedel, lösningsmedel eller kombinationer av dessa. Yrkesverksamma inom området har en bred kompetens för att möta människor med olika behov. Organiseringen svarar väl mot det ansvar som åligger kommuner utifrån lagstiftning och nationella riktlinjer.

Socialtjänstens arbete ska präglas av en helhetssyn som beaktar människors totala situation och omgivning. Planen kommer att innefatta följande områden och perspektiv: brukarinflytande och brukarmedverkan, barn- och föräldraperspektivet, anhängigperspektivet, en fungerande vårdkedja, stadens myndighetsutövning och utförare inom missbruksområdet samt samverkan med andra huvudmän och med civilsamhället. För att bidra till en helhetssyn inom missbruks- och beroendområdet inkluderas utöver stadens myndighetsutövning också utförare i planen. Såväl myndighetsutövning som utförare är väsentliga i arbetet för en kunskapsbaserad socialtjänst. Missbruk och beroende av alkohol och narkotika kan också leda till psykiska och fysiska påfrestningar och ohälsa för familjemedlemmar och människor som finns i personens närhet. Även anhängigperspektivet kommer att beaktas i planen.

Genomförande

Arbetet med att ta fram en stadsövergripande plan ska samordnas med revideringen av Göteborgs stads ”Handlingsplan för alkohol, narkotika, dopnings- och tobaksområdet (ANDT) 2012-2015”. Planen bör också koordineras med Västra Götalands regionuppdrag kring de nya nationella riktlinjerna för vård och stöd vid missbruk och beroende som startar under hösten.

Bemanning har skett med en person med 50 % tjänstgöringsgrad under tiden som uppdraget genomförs. Personen har organisatoriskt knutits till Kunskapskällar´n som hör till området Social utveckling, Social resursförvaltning.

Till genomförandet av uppdraget knyts en styrgrupp som i huvudsak hanterar inriktnings- och principiella frågor samt definierar nivån på planen. Styrgruppen leds av Michael Ivarson, Social resursförvaltning och förslag till sammansättning är representanter från stadsledningskontoret, sektorschef IFO med ansvar för missbruksfrågor, områdeschef myndighetsutövning vuxen med ansvar för missbruksfrågor samt verksamhetschef och utredare med chef från Social resursförvaltning.

Därutöver tillsätts en arbetsgrupp där företrädare från stadsledningskontor, myndighetsutövning SDF, utförare SDF och SRF, brukarorganisationer och utredare från Social resursförvaltning föreslås ingå.

Uppdraget genomförs i tre etapper – förberedelser, genomförande samt avslut och resultat. Huvudsakliga aktiviteter för att genomföra uppdraget är:

- Datainsamling (workshops, fokusgrupper och intervjuer av nyckelpersoner)
- Omvärldsbevakning (styrande dokument, centrala begrepp, forskning)
- Analys, bearbetning och sammanställning av insamlat material
- Förslag till plan, remisshantering SDF och inarbetande av synpunkter
- Slutgiltigt förslag till plan behandlas i Social resursnämnd

Information lämnas fortlöpande om arbetet och dialog ska föras med berörda aktörer och intressenter. Ett normkritiskt och inkluderande synsätt kommer att vara en viktig del i de workshops, fokusgrupper och intervjuer som ska genomföras för datainsamlingen. Vid dessa tillfällen kommer deltagarna att kunna reflektera kring egna och omgivande förväntningar, föreställningar och värderingar.

Planen beräknas vara klar hösten 2016. Aktiviteter för införande av planen i stadsdelarna och utbildningsinsatser preciseras närmare i samband med att uppdraget slutförs. Planen föreslås ha ett långsiktigt tidsperspektiv vilket innebär att den bör gälla under en 3-4 årsperiod. I det slutgiltiga förslaget till stadsövergripande plan ska en beskrivning finnas av hur och när planen ska revideras.

Barnperspektivet

Barnperspektivet är inkluderat i planen.

Jämställdhetsperspektivet

Jämställdhetsperspektivet och likabehandling är inkluderat i planen.

Ekonomiska konsekvenser

Inga särskilda medel för att kunna hantera uppdraget har tillskjutits förvaltningen. Förvaltningens ambition är att genomföra uppdraget inom befintlig ekonomisk ram, men vi kan behöva återkomma till stadsledningskontoret om detta inte visar sig vara möjligt.